

AR - 0119 Add

B.Sc. Part - I (Home Science) Semester - II

Food and Nutrition 2.2

Paper - 123FN9

P. Pages : 7

Time : Three Hours

Max. Marks : 40

-
- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Write :

1.1 What is Nutrition ? 2

1.2 What is undernutrition ? 2

1.3 What is over nutrition ? 2

1.4 What is Food ? 2

2. Write True or False.

i) 1 gm protein gives four calories. 1

ii) Fats protects the internal organs. 1

iii) Cereal and pulses are the rich sources of calories. 1

- iv) Fats are the richest source of protein. **1**
  - v) Animal proteins are incomplete proteins **1**
  - vi) Minerals and vitamins are micro nutrients. **1**
  - vii) Protein is a body building nutrient. **1**
  - viii) Minerals are protective and regulatory foods. **1**
- 3.** Discuss sources, function and requirement of fat soluble vitamin E. **8**

OR

- Discuss sources function and requirement of vitamin B₁. **8**
- 4.** Describe the sources, functions and deficiency of Iron. **8**

OR

- Describe the sources, functions and deficiency of potassium. **8**

5. Match the following.

8

A group

- i) Frying
- ii) Roasting
- iii) Baking
- iv) Shallow frying
- v) Steaming
- vi) Boiling
- vii) Puffing
- viii) Sauteing

B group

- i) Noodles
- ii) Cutlet
- iii) Pop Corn
- iv) Cake
- v) Papad
- vi) Idli
- vii) Fenugreek Sabji
- viii) Shev/Chakali

*****

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालील विषयी लिहा.
  - 1.1 पोषण म्हणजे काय ? 2
  - 1.2 अल्पपोषण म्हणजे काय? 2
  - 1.3 अतीपोषण म्हणजे काय ? 2
  - 1.4 अन्न म्हणजे काय ? 2
2. खरे किंवा खोटे लिहा.
  - 2.1 1 ग्रॅम प्रथिनांना पासून चार कॅलरीज मिळतात. 1
  - 2.2 स्निग्ध पदार्थ आंतरिक इंद्रियांचे रक्षण करतात. 1
  - 2.3 तृणधान्य, कडधान्य हे उष्मांकाचे मुख्य स्रोत आहे. 1
  - 2.4 स्निग्ध पदार्थ प्रथिनांचे मुख्य स्रोत आहे. 1
  - 2.5 प्राणिज प्रथिने हे अपूर्ण प्रथिने आहेत. 1
  - 2.6 खनिजपदार्थ व जीवनसत्वे हे सुक्ष्म पोषक घटक आहेत. 1
  - 2.7 प्रथिने हे शरीर निर्माणक घटक आहे. 1

2.8 खनिज पदार्थ हे शरीर संरक्षक व नियामक अन्नघटक आहे. 1

3. जीवनसत्त्व इ चे कार्य, उगमस्रोत आणि दैनिक आवश्यकता याबद्दल चर्चा करा. 8

किंवा .

जीवनसत्त्व ब₁ चे उगमस्रोत कार्य आणि दैनिक आवश्यकता याबद्दल चर्चा करा. 8

4. लोहाचे स्रोत, कार्य आणि लोहाचा अभाव याबद्दल सविस्तर लिहा. 8

किंवा

पोटॅशियमचे स्रोत, कार्य आणि पोटॅशियमचा अभाव याबद्दल सविस्तर लिहा. 8

5. जोडया लावा. 8

अ गट

- 1) तळणे
- 2) भाजणे
- 3) भट्टीमध्ये भाजणे
- 4) कमी तेलावर तळणे
- 5) वाफविणे
- 6) उकळणे
- 7) फुलविणे
- 8) तेलावर परतणे

ब गट

- 1) नुडल्स
- 2) कटलेट
- 3) पॉपकॉर्न
- 4) केक
- 5) पापड
- 6) इडली
- 7) मेथीची भाजी
- 8) शेव / चकली

*****

- सूचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न आवश्यक हैं ।
2. सभी प्रश्नों को समान गुण हैं ।

1. निम्नलिखित विषय में लिखीए ।
  - 1.1 पोषण का अर्थ लिखीए । 2
  - 1.2 अल्पपोषण का अर्थ लिखीए । 2
  - 1.3 अतिपोषण का अर्थ लिखीए । 2
  - 1.4 अन्न का अर्थ लिखीए । 2
2. सही अथवा गलत बताइए ।
  - 1) 1 ग्रॅम प्रथिन से चार कैलरीज मिलती है । 1
  - 2) स्निग्ध पदार्थ आंतरिक इंद्रियोका रक्षण करते हैं । 1
  - 3) एकदल धान्य और कडधान्य अनाज उष्मांक के मुख्य स्रोत हैं । 1
  - 4) स्निग्ध पदार्थ प्रथीन के मुख्य स्रोत हैं । 1
  - 5) प्राणीजन्य प्रथीन अपूर्ण प्रथीन हैं । 1
  - 6) खनीज पदार्थ और जीवनसत्व सुक्ष्म पोषक घटक हैं । 1
  - 7) प्रथीन यह शरीर निर्माणक घटक हैं । 1

- 8) खनीज पदार्थ यह शरीर संरक्षक व नियामक घटक है । 1
3. जीवनसत्व इ का कार्य, उगम स्रोत तथा दैनिक आवश्यकता इन मुद्दों पर चर्चा करो । 8

अथवा

- जीवनसत्व ब₁ का उगम स्रोत, कार्य और दैनिक आवश्यकता इन मुद्दों पर चर्चा करो । 8
4. लोहत्व का स्रोत कार्य तथा लोह का अभाव इसपर चर्चा करो । 8

अथवा

- पोटेशियम का स्रोत कार्य तथा पोटेशियम का अभाव इसपर चर्चा करो । 8
5. जोड़ीयाँ लगाइए । 8

<u>अ गट</u>	<u>ब गट</u>
1) तलना	1) नुडल्स
2) भूँजना	2) कटलेट
3) भट्टीमे भूँजना	3) पॉपकॉर्न
4) कम तेल में तलना	4) केक
5) बाफ देना	5) पापड
6) उबालना	6) इडली
7) फुलाना	7) मेथी की सब्जी
8) तेल में परतना	8) सेव / चकली

*****

